

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ З ІСТОРІЇ

Критерії усного опитування

Критерії усного опитування відповідають критеріям МОН (наказ № 1222 від 21. 08. 2013)

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
Початковий	1	Учень (учениця) може повторити тему уроку, назвати одне-два поняття, які вивчалися протягом теми, одну-дві події, персоналії чи історико-географічні об'єкти, що вивчалися протягом теми.
	2	Учень (учениця) називає декілька подій, дат, історичних постатей або історико-географічних об'єктів; вибирає правильний варіант відповіді на рівні «так - ні»; має загальне уявлення про лічбу часу в історії
	3	Учень (учениця) двома-трьома простими реченнями може розповісти про історичну подію чи постать; впізнати її за описом; співвіднести рік зі століттям, століття – з тисячоліттям ; може пояснити легенду історичної карти
Середній	4	Учень (учениця) репродуктивно відтворює невелику частину навчального матеріалу теми, з використанням понять та термінів, що подані у тексті підручника, називаючи одну-дві основні дати; розпізнає на історичній карті різноманітні історико-географічні об'єкти та використовує карту для локалізації історичного змісту підручника за допомогою вчителя
	5	Учень (учениця) з допомогою вчителя відтворює основний зміст навчальної теми, визначає окремі ознаки історичних понять, називає дати подій, що вивчаються; показує на карті історико-географічний об'єкт з використанням легенди карти; розпізнає різноманітні історичні джерела за їх видами (речові, візуальні, етнографічні, текстові тощо)
	6	Учень (учениця) самостійно відтворює фактичний матеріал теми, розповідає про історичну постать на основі матеріалів підручника, встановлює хронологічну послідовність трьох-чотирьох подій; користується джерелами історичної інформації і за допомогою вчителя використовує для пояснення основного змісту теми
Достатній	7	Учень (учениця) послідовно і логічно відтворює навчальний матеріал теми, виявляє розуміння історичної термінології, характеризує події (причини, наслідки, значення), виокремлює деякі ознаки явищ та процесів; самостійно «читає» історичні карти з допомогою їх легенди; самостійно працює з матеріалами підручника, встановлює відповідність подій та явищ
	8	Учень (учениця) володіє навчальним матеріалом і використовує знання за аналогією, дає правильне визначення історичних понять та користується ними, аналізує описані історичні факти, порівнює однорідні історичні явища, визначає причинно-наслідкові зв'язки між ними, встановлює синхронність подій у межах періоду з курсу історії України та всесвітньої історії; використовує історичну карту як джерело знань
	9	Учень (учениця) оперує навчальним матеріалом, узагальнює окремі факти і формулює нескладні висновки, обґрунтовуючи їх конкретними фактами; розпізнає історичний факт та його інтерпретацію; дає порівняльну характеристику історичних явищ, самостійно встановлює причинно-наслідкові зв'язки; синхронізує події у межах курсу, аналізує зміст історичної карти

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
Високий	10	Учень (учениця) використовує набуті знання для вирішення нової навчальної проблеми; виявляє розуміння історичних процесів; робить аргументовані висновки, спираючись на запропоновані історичні джерела; порівнює і систематизує дані історичних джерел, включаючи історичні карти; синхронізує події вітчизняної та всесвітньої історії в межах вивченого історичного періоду
	11	Учень (учениця) володіє глибокими знаннями, може аргументовано висловлювати власні судження в усній та письмовій формі, співвідносити історичні процеси з періодом на основі наукової періодизації історії; аналізує історичні джерела в їх багатоаспектному та багато перспективному вимірі.
	12	Учень (учениця) системно володіє навчальним матеріалом; самостійно характеризує історичні явища, виявляє особисту позицію щодо них; уміє виокремити проблему і визначити шляхи її розв'язання; самостійно добирає інформацію про минуле, аналізує та узагальнює її, пов'язує конкретну тему з широким історичним контекстом, використовує міжпредметні зв'язки.

Критерії оцінювання тестових завдань

Тестові завдання, які можуть використовуватись як для поточного, так і для тематичного контролю знань учнів мають бути згруповані за формами. Кожна група завдань супроводжується інструкцією.

Завдання з вибором однієї правильної відповіді. Завдання складається з основи та чотирьох варіантів відповіді, з яких лише один правильний. За виконання завдання можна отримати в 0 або 1 бал: 1 бал, якщо вказано правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді на завдання не надано.

Завдання на встановлення відповідності («логічні пари»). Завдання складається з основи та двох стовпчиків інформації, позначених цифрами (ліворуч) і буквами (праворуч). Виконання завдання передбачає встановлення відповідності (утворення «логічних пар») між інформацією, позначеною цифрами та буквами. Завдання вважається виконаним, якщо учень встановив відповідність і зробив позначки на перетинах рядків (цифри від 1 до 4) і колонок (букви від А до Д).

За виконання завдання можна отримати 0, 1, 2, 3 або 4 бали: 1 бал – за кожен правильно встановлену відповідність («логічну пару»); 0 балів за будь-яку «логічну пару», якщо зроблено більше однієї позначки в рядку; 0 балів за завдання, якщо не вказано жодної правильної відповідності («логічної пари»), або відповіді на завдання не надано.

Завдання на встановлення правильної послідовності. Завдання складається з основи та переліку подій (явищ, фактів, процесів тощо), позначених буквами, які потрібно розташувати в правильній послідовності, де перша подія має відповідати цифрі 1, друга – цифрі 2, третя – цифрі 3, четверта – цифрі 4. Завдання вважається виконаним, якщо учень зробив позначки на перетинах рядків (цифри від 1 до 4) і колонок (букви від А до Г).

За виконання завдання можна отримати 0, 1, 2 або 3 бали: 3 бали, якщо правильно вказано послідовність усіх подій; 2 бали, якщо вказано першу й останню події; 1 бал, якщо вказано або першу, або останню подію; 0 балів за будь - яку правильно вказану подію, якщо зроблено більше однієї позначки в рядку; 0 балів за завдання, якщо неправильно вказано першу й останню події, або відповіді на завдання не надано.

Завдання з вибором трьох правильних відповідей із семи запропонованих варіантів відповідей. Завдання складається з основи та семи варіантів відповіді, позначених цифрами, серед яких лише три правильні. Завдання вважається виконаним, якщо учень вибрав і записав три відповіді (цифри).

За виконання завдання можна отримати 0, 1, 2 або 3 бали: 1 бал – за кожен правильно вказаний варіант відповіді (цифру) із трьох можливих; 0 балів, якщо не вказано жодного правильного варіанта відповіді (цифри), або один варіант відповіді (цифра) вказано тричі, або відповіді на завдання не надано. Порядок написання цифр значення не має.

Оскільки загальна сума балів за виконання тестових завдань може перевищувати 12 балів, доцільно враховувати відсоток правильно виконаних завдань тесту і для визначення оцінки користуватись наступною таблицею:

Рівень	Відсоток виконаної роботи	Бал
Початковий	1 – 10%	1
	11 – 20%	2
	21 – 30%	3
Середній	31 – 40%	4
	41 – 50%	5
	51 – 60%	6
Достатній	62 – 71%	7
	72 – 81%	8
	82 – 89%	9
Високий	90 – 95%	10
	96 – 99%	11
	100%	12

Одним з видів робіт, які використовуються при навчанні історії є доповідь і презентація.

Оцінювання презентації

	Критерії	Обґрунтування критеріїв	Бали
Зміст	Розуміння завдання	- робота демонструє точне розуміння завдання - використані як матеріали, що мають відношення до теми, так і ті, що не мають відношення до теми - використані матеріали, що не мають безпосереднього відношення до теми; зібрана інформація не аналізується і не оцінюється	10 5 0
	Повнота розкриття теми	- повно - частково - не розкрита	10 5 0
	Викладення аспектів теми	- викладені повно - частково - не викладені	10 5 0
	Викладення стратегії розв'язання проблеми	- викладена стратегія розв'язання проблеми - процес розв'язання неповний - процес розв'язання неточний і неправильний	10 5 0
	Логіка викладення інформації	- матеріал викладений логічно - порушення логіки - відсутність логіки	10 5 0
Самостійність роботи групи	Злагоджена робота в групі	- чітко спланована робота групи - робота групи частково спланована - не спланована робота в групі	5 3 0
	Розподіл ролей в групі	- вся діяльність рівномірно розподілена між членами групи - робота над матеріалом рівномірно розподілена між більшістю членів групи - декілька членів групи відповідали за роботу всієї групи	5 3 0
	Авторська оригінальність	- унікальна робота; містить велику кількість оригінальних, винахідницьких прийомів - в роботі наявні авторські знахідки - стандартна робота, не відрізняється авторською індивідуальністю	5 3 0
	Ступінь самостійності діяльності групи	- повна самостійність під час виконання роботи - часткова самостійність - робота групи несамостійна	5 3 0

Оформлення роботи (презентація)	Грамотність, необхідний словник, відсутність орфографічних та технічних помилок	- грамотна робота з точки зору орфографії, стилістики, пунктуації, синтаксису - не грубі помилки з точки зору орфографії, стилістики, пунктуації, синтаксису - грубі помилки	5 3 0
	Стиль презентації	- витриманий єдиний стиль - спостерігаються деякі порушення дотримання стиля - стилю не дотримано	5 3 0
	Дотримання кольору в презентації	-грамотно підібрана кольорова гама -наявність невідповідності в кольоровій гамі -порушено гармонію кольорової палітри	5 3 0
	Анімаційні ефекти презентації	-раціонально використані можливості комп'ютерної анімації -нераціонально використані можливості комп'ютерної анімації -не використані можливості комп'ютерної анімації	5 3 0
	Розміщення інформації на слайді	-оптимальне розміщення інформації на слайді -деякі порушення в розміщенні інформації на слайді -порушення в розміщенні інформації на слайді	5 3 0
	Розміщення інформації на слайді	- використано різноманітні види слайдів - використано один вид слайдів	3 0
	Різноманітність видів слайдів	- виправдане включення в роботу графіків, малюнків, музики, відео - невиправдане включення в роботу графіків, малюнків, музики, відео - відсутність в роботі графіків, малюнків, музики, відео	5 3 0
Захист роботи	Якість доповіді	-аргументованість основних позицій, композиція доповіді логічна, повнота представлених в доповіді результатів роботи - порушено логіку виступу, неповне представлення результатів роботи, неповна система аргументації - немає аргументів по головним позиціям, повне порушення логіки, не представлені результати дослідження	10 5 0
	Обсяг та глибина знань за темою	-доповідачі демонструють ерудицію, відображають міжпредметні зв'язки	10

		- доповідачі грамотно викладають матеріал, проте не показують достатньо глибоких знань - доповідачі виявляють повну відсутність володіння матеріалом	5 0
Культура мовлення, манера триматися перед аудиторією		- доповідачі впевнено тримаються перед аудиторією, володіють культурою мовлення, дотримуються регламенту, утримують увагу аудиторії - доповідачі допускають не грубі мовленеві помилки під час виступу, незначно порушують регламент, частково утримують увагу аудиторії - доповідачі губляться перед аудиторією, демонструють бідність мовлення, порушують регламент, не можуть утримати увагу аудиторії	10 5 0
Відповіді на питання		- доповідачі переконливо і повно відповідають на питання, тримаються дружньо, намагаються використати відповіді для успішного розкриття теми - доповідачі не на всі питання можуть знайти переконливі відповіді - доповідачі не можуть відповісти на питання або під час відповідей поводить себе агресивно, некоректно	10 5 0
Ділові та вольові якості доповідача		- доповідач прагне досягти високих результатів, готовий до дискусії, дружньо налаштований, контактний - доповідач готовий до дискусії, не завжди виявляє доброзичливість - доповідач не готовий до дискусії, агресивний, уникає контакту	10 5 0

Рівень	Кількість балів	Оцінка
Початковий	0 - 13	1
	14 - 27	2
	28 - 40	3
Середній	41 - 54	4
	55 - 68	5
	69 - 82	6
Достатній	83 - 96	7
	97 - 110	8
	111 - 124	9
Високий	125 - 137	10
	137 - 149	11
	150	12

Критерії оцінювання доповіді

Критерії	Обґрунтування критеріїв	Бали
Якість доповіді	- аргументованість основних позицій, композиція доповіді логічна, повнота представлених в доповіді результатів роботи	10
	- порушено логіку виступу, неповне представлення результатів роботи, неповна система аргументацій	5
	- немає аргументів по головним позиціям, повне порушення логіки, не представлені результати дослідження	0
Обсяг та глибина знань за темою	- доповідач (доповідачі) демонструє ерудицію, відображає міжпредметні зв'язки	10
	- доповідач (доповідачі) грамотно викладає матеріал, проте не показує достатньо глибоких знань	5
	- доповідач (доповідачі) виявляє повну відсутність володіння матеріалом	0
Культура мовлення, манера триматися перед аудиторією	- доповідач (доповідачі) впевнено тримається перед аудиторією, володіє культурою мовлення, дотримується регламенту, утримує увагу аудиторії	10
	- доповідач (доповідачі) допускає не грубі мовленеві помилки під час виступу, незначно порушує регламент, частково утримує увагу аудиторії	5
	- доповідач (доповідачі) губиться перед аудиторією, демонструє бідність мовлення, порушує регламент, не може утримати увагу аудиторії	0
Відповіді на питання	- доповідач (доповідачі) переконливо і повно відповідають на питання, тримаються дружньо, намагаються використати відповіді для успішного розкриття теми	10
	- доповідач (доповідачі) не на всі питання може знайти переконливі відповіді	5
	- доповідач (доповідачі) не може відповісти на питання або під час відповіді поводить себе агресивно, некоректно	0
Ділові та вольові якості доповідача	- доповідач (доповідачі) прагне досягти високих результатів, готовий до дискусії, дружньо налаштований, контактний	10
	- доповідач (доповідачі) готовий до дискусії, але не завжди виявляє доброзичливість	5
	- доповідач (доповідачі) не готовий до дискусії, агресивний, уникає контакту	0
Рівень	Кількість балів	Оцінка
Початковий	0 - 4	1
	5 - 9	2
	10 - 14	3
Середній	15 - 19	4
	20 - 24	5
	25 - 27	6
Достатній	28 - 30	7
	31 - 35	8
	36 - 40	9
Високий	41 - 45	10
	46 - 49	11
	50	12

Критерії оцінювання навчальних досягнень за ведення дискусії

Рівень	Обґрунтування критеріїв	Бали
Початковий	Учень (учениця) пасивно слухає дискусію і не розуміє її тему, не володіє знаннями з цієї теми.	1
	Учень (учениця) частково розуміє тему дискусії, але виявляє епізодичні знання з цієї теми в процесі висловлення	2
	Учень (учениця) розуміє тему дискусії, але володіє незначними знаннями з цієї теми.	3
Середній	Учень (учениця) з допомогою вчителя репродуктивно відтворює частину навчального матеріалу за темою дискусії одним-двома простими реченнями	4
	Учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал за темою дискусії, здатний з помилками й неточностями формулювати власну точку зору	5
	Учень (учениця) виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу за темою дискусії. Його (її) думки правильні, але недостатньо осмислені. Учень (учениця) у цілому правильно використовує окремі терміни, аналізує прості життєві ситуації.	6
Достатній	Учень (учениця) правильно відтворює навчальний матеріал за темою дискусії, знає основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок. Під час дискусії вміє застосовувати метод аналогії	7
	Знання учня (учениці) є достатніми, він (вона) застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між соціальними (політичними, економічними) явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність	8
	Учень (учениця) добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у ході дискусії, вміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією. Думки його (її) логічні, хоч і мають неточності.	9
Високий	Учень (учениця) має повні, глибокі знання за темою дискусії, здатний(а) використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення. Висновок лише частково відповідає тезі або лише частково пов'язаний з аргументами та прикладами.	10
	Учень (учениця) має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм та правил ведення дискусій, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, вміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми, доводити власну точку зору.	11
	Учень (учениця) має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм та правил ведення дискусій, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення. Ґрунтовно викладає питання, висловлює власну позицію й переконливо її аргументує; самостійно знаходить, оцінює та використовує джерела інформації, зокрема наочні, вміє узагальнити вивчений матеріал, використовує набуті знання й уміння у ході дискусій.	12

Критерії оцінювання навчальних досягнень за розв'язання історичних задач

Рівень	Обґрунтування критеріїв	Бали
Початковий	Розв'язування історичних задач учнями з початковим рівнем знань не передбачено. Учні виконують тестові завдання, які передбачають виявлення рівня предметних компетентностей.	
Середній	Учень (учениця) дає відповідь на окреме завдання історичної задачі за допомогою вчителя, репродуктивно відтворює частину навчального матеріалу теми одним-двома простими реченнями, формулює визначення юридичного поняття. Учень (учениця) зовсім не розв'язує задачі або розв'язує її невірно; опис та розв'язок є повністю ідентичним опису і розв'язку задачі іншим(ою) учнем (ученицею).	4
	Учень (учениця) відтворює окрему частину основного змісту навчальної теми, відповідаючи на запитання вчителя, визначає одне-два історичних поняття. Учень (учениця) розв'язує її невірно, без розуміння необхідної бази.	5
	Учень (учениця) у цілому відтворює частину навчального матеріалу теми, у цілому правильно використовує окремі терміни, аналізує прості ситуації, може користуватися за допомогою вчителя зразком, пам'яткою. Учень (учениця) розв'язує завдання без належного теоретичного обґрунтування результатів, але хід розв'язання і результат вірний.	6
Достатній	Учень (учениця) самостійно відтворює окрему частину теми, застосовуючи мінімальну історичну термінологію, уміє дати визначення понять, аналізує зміст історичних документів за простим планом, розв'язує елементарні задачі за допомогою вчителя	7
	Учень (учениця) в основному володіє навчальним матеріалом і використовує знання за аналогією; може співставляти, узагальнювати інформацію за допомогою учителя; складати прості таблиці, схеми, аналізувати положення документу за допомогою вчителя.	8
	Учень (учениця) оперує вивченим матеріалом на рівні теми, може самостійно його відтворювати, аналізувати положення нормативно-правових актів, підтверджувати одним-двома аргументами висловлене ним судження про правове явище; самостійно розв'язувати юридичні задачі середнього рівня складності. Учень (учениця) дає неповну та необґрунтовану відповідь. Відповідь містить теоретичне обґрунтування отриманого результату, але не завжди посилається на відповідні законодавчі та нормативні акти.	9
Високий	Учень (учениця) вільно володіє питанням, застосовуючи необхідну термінологію; уміє вирішувати за допомогою вчителя тестові завдання вищого рівня; самостійно складати таблиці, структурно-логічні схеми, аналізувати історичні ситуації.	10
	Учень (учениця) має гнучкі знання в межах вимог навчальної програми та правил ведення дискусій, аргументовано використовує їх під час розв'язання історичних завдань, уміє знаходити інформацію у джерелах та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми, доводити власну точку зору. Учень (учениця) дає повну та обґрунтовану відповідь. Вона складається з доцільного і логічного	11

	теоретичного обґрунтування отриманого результату, вірного посилання на відповідні джерела, але має окремі неточності у формулюваннях.	
	Учень (учениця) висловлює власну позицію й переконливо її аргументує; самостійно знаходить, оцінює та використовує джерела історичної інформації, зокрема наочні, уміє узагальнити вивчений матеріал, використовує набуті знання й уміння у ході самостійного вирішення історичних задач. Учень (учениця) дає повну, вичерпну відповідь. Вона складається з правильного результату, доцільного і логічного теоретичного обґрунтування виконаних розмірковувань; вірного посилання (за необхідністю) на відповідні джерела	12

Критерії оцінювання роботи з контурною картою

(пам'ятка для учня)

- при виконанні завдання користуйся картою з підручника або з атласу;
- виконуй всі роботи на карті добре відточеними простими і кольоровими олівцями. Робота ручкою або фломастерами в картах неприпустима;
- не перемальовувай зміст карти підручника або атласу, виконуй тільки конкретне завдання;
- визнач умовні знаки, які будеш використовувати для виконання завдання; вкажи їх значення в легенді карти (таблиця умовних позначень в окремій рамці в якому-небудь з кутів карти);
- пам'ятай, що завдання повинно бути виконане не лише правильно, але й акуратно;
- всі написи на карті намагайся робити друкованими літерами або акуратним почерком простим олівцем;
- подивися, як різні події і географічні об'єкти відображені на картах атласу або підручника;
- зверни увагу, що назви річок наносяться уздовж їх течії, а не впоперек,
- при підписуванні острови або півострова використовуються скорочення о. або п-ів;
- стрілки напрямків походів починаються і закінчуються в строго визначеному місці;
- кордон на контурній карті позначені пунктиром, але наносити їх треба суцільною лінією;
- при нанесенні порядкового номера року використовуй арабські цифри, століття - римські.

Для нанесення на контурну карту історичних подій або географічних об'єктів орієнтуйтеся по географічній сітці, річках і берегової лінії. Щоб полегшити твою роботу, на історичних контурних картах часто дані назви великих річок, озер і морів, а також виділено ряд географічних об'єктів. І останнє. Якщо у тебе чому-небудь немає кольорових олівців, користуйся тільки простим, але використовуй різні лінії і штрихи, наприклад: пунктири, точка-тире, прямі штрихи, косі штрихи, суцільне тонування і т. п. В цьому випадку твоя карта вийде виконаної в чорно-білій графіці.

Критерій	Обґрунтування критерію	Бали
Вміння точно та правильно виконувати завдання по карті.	Учень точно та правильно виконує завдання по карті	2
	Учень виконує завдання частково	1
	Учень не розуміє завдання і неправильно його виконує	0
Вміння точно та охайно наносити об'єкти та написи на карту	Учень точно та охайно наносить об'єкти та написи на карту.	2
	Учень наносить об'єкти та написи на карту, але є 1-2 незначні похибки	1
	Учень робить значні помилки у нанесенні об'єктів і написів	0
Наявність в роботі умовних позначок та їх пояснення (легенда карти).	Всі умовні позначки наявні, зрозумілі, легенда карти розкрита повністю	2
	Відсутні 1-2 позначки, що не значно відображаються на розумінні легенди карти	1
	Легенда карти відсутня	0
Дотримання правил роботи з картою	Учень повністю дотримується правил роботи з картою, всі написи, позначки нанесені чітко, зрозуміло, відповідно до правил	2
	Є незначні порушення правил роботи з картою	1
	Учень грубо порушує правила роботи з картою	0
Відсутність помилок	Відсутні помилки у географічних назвах, напрямки походів, місця битв, історичних подій вказані і нанесені правильно	2
	Наявні 1-2 несуттєві помилки	1
	Багато помилок, наявність помилок заважає правильному розумінню карти	0
Охайність у введенні карти	Робота виконана чітко і охайно	2
	Робота виконана в основному охайно, але наявні 1-2 помарки	1
	Робота неохайна, брудна, є багато виправлень	0
Рівень	Кількість балів	Оцінка
Початковий	1	1
	2	2
	3	3
Середній	4	4
	5	5
	6	6
Достатній	7	7
	8	8
	9	9
Високий	10	10
	11	11
	12	12

Самооцінювання та взаємооцінювання учнів кожного з виду робіт відбувається відповідно до розроблених критеріїв.